

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

1. Pozwem z dnia 7 grudnia 2022 r. powód R. Ś. wniósł o zasądzenie od N. – N. Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 15 463,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej w kwocie 17 zł. Powód zawarł umowę ubezpieczenia na życie z poprzednikiem prawnym pozwanego, która weszła w życie w dniu 23 czerwca 1997 r. W dniu 27 czerwca 2022 r. pozwany skierował pismo do powoda, w którym poinformował go, że umowa ta dobiegła końca i przysługuje mu z tego tytułu kwota 15 463,83zł. Pomimo złożenia dyspozycji przekazania środków, kwota ta nie została wypłacona na rachunek uposażonej córki powoda, Z. Ś.. (pozew, k. 2-5)

2. W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 7 kwietnia 2023 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, że świadczenie nie zostało wypłacone powodowi z przyczyn od niego niezależnych, gdyż po otrzymaniu dyspozycji wypłaty, transakcja została wstrzymana przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu na podstawie dwóch kolejno wydanych postanowień o wstrzymaniu transakcji, które pozostają wiążące do dnia 10 sierpnia 2023 r. Ponadto podnosił, że powód nie ma prawa domagać się od niego odsetek za opóźnienie za okres od dnia 31 sierpnia 2022 r., gdyż już w tym okresie transakcja przez prokuraturę została wstrzymana. (sprzeciw, k. 58-60).

Ustalenia faktyczne

3. R. Ś. łączyła od 23 czerwca 1997 r. z MetLife Towarzystwo (...) S.A. w W. umowa ubezpieczenia nr (...).

(szczegółowa umowa ubezpieczenia nr (...), k. 17-25)

4. Pismem z dnia 23 czerwca 2022 r. ubezpieczyciel MetLife poinformował R. Ś. o wygaśnięciu umowy ubezpieczenia i przysługującym mu świadczeniem do wypłaty w wysokości 15 463,83 zł. W celu wypłaty środków należało wypełnić druk dyspozycji przekazania kwoty z tytułu zakończenia polisy i wysłać bezpośrednio do ubezpieczyciela pocztą elektroniczną.

(pismo z 23.06.2022 r., k. 26; wiadomość mailowa, k. 27-v)

5. W dniu 28 lipca 2022 r. R. Ś. wypełnił druk dyspozycji przekazania kwoty świadczenia z tytułu zakończenia umowy nr (...). W dokumencie tym wskazał, że środki mają zostać przekazane na rachunek jego córki, Z. Ś.. Wniosek został przesłany przez żonę powoda, A. Ś. mailem w dniu 31 lipca 2022 r.

(dyspozycja, k. 30-v, wiadomości mailowe, k. 28, 29)

6. Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2022 r. Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu w postępowaniu toczącym się pod sygn. PO II Ds. 15.2019 dokonała wstrzymania na okres 6 miesięcy tj. do dnia 10 lutego 2023 r. transakcji wypłaty środków w kwocie 15 463,83 zł z tytułu umowy ubezpieczenia nr (...) zawartej przez R. Ś. z (...) S.A. w dniu 23 czerwca 1997 r.

(postanowienie z 11.08.2022 r., k. 68-71, kopia koperty z datą doręczenia, k. 72)

7. Pismem z dnia 23 września 2022 r. R. Ś. wezwał za pośrednictwem radcy prawnego B. M. - swojego pełnomocnika, (...) Towarzystwo (...) S.A. (uprzednio M. (...)) do zapłaty kwoty 15 463,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 sierpnia 2022 r. na rachunek należący do Z. Ś., w terminie 7 dni.

(ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, k. 31, 79, potwierdzenie nadania, k. 32)

8. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty ubezpieczyciel wskazał, że zakres pełnomocnictwa dołączony do tego pisma nie uprawniał radcę prawnego B. M. do występowania w imieniu ubezpieczonego.

(pismo ubezpieczyciela z 4.10.2022 r., k. 33, pełnomocnictwo, k. 80)

9. W dniu 2 stycznia 2023 r. nastąpiło połączenie spółek (...) na (...) S.A. oraz N.- N. Towarzystwo (...) S.A., która po połączeniu występuje w obrocie prawnym jako jedna spółka pod firmą (...) (...) S.A.

(bezsporne; wydruk z KRS, k. 63-67v)

10. Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2023 r. Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu przedłużyła na dalszy okres 6 miesięcy tj. do dnia 10 sierpnia 2023 r. wstrzymanie transakcji wypłaty środków pieniężnych w kwocie 15 463,83 zł z tytułu umowy ubezpieczenia nr (...) zawartej przez R. Ś. z (...) S.A. w dniu 23 czerwca 1997 r.

(postanowienie z 9.01.2023 r., k. 73-75)

11. W dniu 9 sierpnia 2023 r. Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt PO II Ds 15.2019 wydała postanowienie o zastosowaniu środka przymusu w postaci zabezpieczenia majątkowego polegającego na zajęciu wierzytelności przysługującej R. Ś. od pozwanego ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...).Postanowienie to jest prawomocne.

(postanowienie z 9.08.2023 r. z uzasadnieniem, k. 98-102, zawiadomienie o zajęciu zabezpieczającym innej wierzytelności pieniężnej, k. 103-v, pismo prokuratury okręgowej z 10.06.2024 r., k. 132)

12. W uwagi na zawiadomienie ubezpieczyciela o zajęciu zabezpieczającym wierzytelności pieniężnej dokonanej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego W. w dniu 13 września 2023 r., N. – N. T. (...) S.A. przelał w dniu 29 września 2023 r. środki w kwocie 15 463,83 zł z tytułu umowy ubezpieczenia nr (...) na rachunek bankowy Urzędu Skarbowego W..

(pismo z 3.10.2023 r., k. 104, potwierdzenie transakcji, k. 105)

Omówienie dowodów

13. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów urzędowych i prywatnych w tym w szczególności postanowień i pism wydanych przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu, których wiarygodność i prawidłowość nie budziła wątpliwości.

14. Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. dowód z przesłuchania stron ograniczony do osoby powoda jako zgłoszony dla wykazania okoliczności bezspornych. Pozwany nie kwestionował bowiem ani tego, że umowa ubezpieczenia pomiędzy powodem a poprzednim prawnym pozwanego została zawarta, ani złożenia przez powoda dyspozycji o wypłacie środków. Wszystkie istotne dla sprawy fakty zostały wykazane załączonymi do sprawy dowodami z dokumentów.

Ocena prawna

15. Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

16. W tej sprawie bezspornie łączyła powoda z poprzednikiem prawnym pozwanego umowa ubezpieczenia o nr (...). Umowa ta przestała obowiązywać w dniu 23 czerwca 2022 r. W wyniku zakończenia umowy i spełnieniu przesłanek wymienionych w umowie do wypłaty na rzecz powoda pozostawało świadczenie, które ubezpieczyciel ustalił na kwotę 15 463,83 zł. Powód wystąpił z dyspozycją wypłaty środków zgodnie z wytycznymi ubezpieczyciela.

17. Pozwany słusznie jednak odmówił wypłaty świadczenie na rzecz powoda z uwagi na zaistniałe przesłanki wynikające z prowadzenia w stosunku do powoda postępowania przygotowawczego przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu o sygn. akt PO II Ds 15.2019. W ramach tego postępowania Prokuratura przesądziła bowiem o wstrzymaniu transakcji środków wpierv do 10 lutego 2023 r., potem do 10 sierpnia 2023 r. Następnie w dniu 9 sierpnia 2023 r. Prokuratura wydała prawomocne postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym. W celu wykonania tego zabezpieczenia pozwany przełał kwotę jakiej dochodził powód w tej sprawie na konto Urzędu Skarbowego W.. A zatem zdaniem Sądu wykonał ciężące na nim zobowiązanie wynikające z dyspozycji przelewu środków

18. Zgodnie z art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Zgodnie z art. 354 § 1 k.c. dłużnik ma wykonać zobowiązanie nie tylko zgodnie z jego treścią, ale jednocześnie w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego oraz jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje, także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Jak wskazuje T. W., treść zobowiązania określa źródło, które wykreowało dane zobowiązanie. Jeżeli jest nim umowa, to należy mieć na względzie jej treść oraz pomocniczo odpowiednie przepisy kodeksu oraz innych ustaw. Treść zobowiązania powstałego z umowy lub czynności prawnej rozszerzają ponadto zasady współżycia społecznego i ustalone zwyczaje (P. Nazaruk [w:] B. Bajor, D. Bierecki, J. Bocianowska, J. Ciszewski, M. Ciszewski, G. Karaszewski, J. Knabe, J. Mucha-Kujawa, G. Sikorski, B. Sitek, R. Tanajewska, P. Nazaruk, Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2024, art. 354).

19. W tej sprawie nie można uznać, aby pozwany uchylał się bądź wciąż się uchyla od wykonania zobowiązania, o którym mowa w pozwie. Wykonał je jednak tak jak tego wymagały przepisy prawa publicznego, a ściślej mówiąc przepisy z zakresu postępowania karnego dotyczące zabezpieczenia majątkowego. W myśl art. 292 § 1 k.p.k. zabezpieczenie następuje w sposób wskazany w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepisem szczególnym jest art. 195a k.k.w., zgodnie z którym jeżeli jednym postanowieniem zabezpieczono grożący wypadek oraz grzywnę, obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za dozoną krzywdę, świadczenie pieniężne, nawiązkę lub wykonanie orzeczenia o kosztach sądowych w postępowaniu karnym, sąd lub prokurator, który wydał to postanowienie, może zlecić jego wykonanie w całości naczelnikowi urzędu skarbowego określonego zgodnie z art. 22 § 2 i 2a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Z tego powodu zawiadomienie o zajęciu na poczet zabezpieczenia do pozwanego wystosował Naczelnik Urzędu Skarbowego W.. Pozwany przekazał więc środki pieniężne zgodnie z postanowieniem Prokuratora na konto tego urzędu.

20. Zatem R. Ś. jako powód w tej sprawie cywilnej nie mógł domagać się wypłaty tych środków ponownie. Pozwany dokonując wypłaty pieniędzy na rachunek urzędu skarbowego wywiązał się bowiem z ciężącego na nim obowiązku wykonania świadczenia. To, że uczynił to w sposób odmienny niż tego domagał się powód, wynikało z faktu zajęcia przesłanek od pozwanego niezależnych, którym musiał się podporządkować. To, czy środki te ostatecznie trafią do powoda nie zależy już od zachowania pozwanego (jego zobowiązanie względem powoda już wygasło), ani od tut. Sądu. O tym przesądzi właściwy organ w postępowaniu karnym.

21. Należy przy tym podkreślić, że Sąd wydając wyrok w sprawie cywilnej nie może w żaden sposób oddziaływać na postanowienia lub inne orzeczenia wydane przez Prokuratora, w tym te dotyczące zabezpieczenia majątkowego, nie może zatem przesądzać ani o jego zasadności, ani konieczności jego uchylecia czy zmiany. Musi jednak przy orzekaniu brać pod uwagę fakt istnienia i obowiązywania takiego postanowienia, jak i skutki jakie jego treść ma dla przedmiotu żądania w postępowaniu cywilnym.

22. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że na obecnym etapie powód nie może domagać się zasądzenia od pozwanego kwoty wyrażonej w pozwie i uzyskania tytułu wykonawczego, na podstawie którego miałby w drodze przymusowej wyegzekwować od pozwanego tę kwotę. Takie żądanie nie znajduje bowiem uzasadnienia w prawie.

23. Dlatego powództwo zostało w całości oddalone.

Koszty postępowania

24. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., uznając powoda za przegrywającego sprawę w całości. Na zasądzoną kwotę 3 617 zł składają się: opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c.

Zarządzenie:

(...)